

Pedagogisk utveckling och interaktivt lärande

Verksamhetsberättelse 2014

PIL-enheten

Västra Hamngatan 25,
Box 300,
SE- 405 30 Göteborg
031-786 0000
<<http://www.pil.gu.se>>

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Innehållsförteckning

Sammanfattning

1	Inledning	1
2	Organisation.....	1
2.1	Styrning.....	1
2.2	Enhetsråd	1
2.3	Ledning och samordning.....	2
2.4	Pedagogisk utveckling, administration, information m.m.	2
2.5	Medverkande i den högskolepedagogiska verksamheten	2
2.6	Beslut som berör PIL:s verksamhet idag och i framtiden	2
3	Verksamhet år 2014.....	3
3.1	Utbildning	3
3.1.1	Poänggivande kurser	3
3.1.2	Intygsgivande utbildningar	4
3.2	Kompetensutveckling	5
3.2.1	Workshoppar.....	5
3.2.2	Seminarier	6
3.2.3	Universitetsgemensamma konferenser	7
3.2.4	Rådgivande verksamhet.....	8
3.3	Riktade utvecklingsprojekt	9
3.3.1	Excellent lärare och pedagogisk akademi	9
3.3.2	Pedagogiskt idéprogram och utbildningsansvariga	9
3.3.3	Infrastruktur för nätburen undervisning och blended learning	10
3.3.4	Skrivutvecklande dialog	10
3.3.5	Bättre-projekten.....	10
3.3.6	Läraryrshandbok.....	10
3.3.7	Övriga utvecklingsarbeten.....	10
3.4	Information och omvärldsbevakning	12
3.4.1	PIL:s webbplats m.m.	12
3.4.2	Externa högskolepedagogiska konferenser m.m.	12
4	Styrdokument, protokoll och minnesanteckningar	14
4.1	Styrdokument.....	14
4.2	Protokoll och minnesanteckningar.....	14

Bilaga

Sammanfattning

På Utbildningsnämndens uppdrag och i enlighet med Vision 2020 arbetar Enheten för pedagogisk utveckling och interaktivt lärande (PIL) för att stimulera till engagerande pedagogik vid Göteborgs universitet.

Verksamhetsåret har karaktäriserats av några omfattande utvecklingsprojekt, anknutna till Vision 2020. Dessa gäller bland annat införandet av en universitetsgemensam ordning för antagning till excellent lärare, framtagning av ett utkast till ett pedagogiskt idéprogram för universitetet samt förberedelser inför en universitetsgemensam satsning på infrastruktur för nätburen undervisning och blended learning.

Under 2014 har PIL erbjudit behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning för lärare, breddnings- och fördjupningskurser samt kurser för nya och erfarna handledare inom grund- respektive forskarutbildningen.

Samtliga de tre behörighetsgivande högskolepedagogiska kurserna HPE101, HPE102 och HPE103 har getts under 2014. Kurstillfällena har erbjudits som campuskurs på svenska, men även som nätkurser, och därtill kurstillfällena på engelska. Under verksamhetsåret har PIL haft 544 registrerade kursdeltagare i den behörighetsgivande högskolepedagogiska utbildningen.

Kursen för handledare i forskarutbildningen (HPE201) har getts på både svenska och på engelska. Under verksamhetsåret har PIL haft 155 registrerade deltagare i handledarutbildningen. Därtill har kursen för erfarna handledare i forskarutbildningen (HPE202) genomförts en gång under året.

PIL har genomfört poänggivande breddningskurser för lärare (HPE301, HPE303) med totalt 25 registrerade deltagare.

Utöver ovanstående har PIL-enheten arrangerat ett flertal kompetensutvecklande aktiviteter för grupper av lärare. Detta har skett i form av seminarier, workshoppar och konferenser, medverkan på institutionsdagar samt individuell handledning och rådgivning till lärare. Dessutom har PIL genomfört flera riktade utvecklingsprojekt som rapporterat delresultat under verksamhetsåret.

PIL:s webbplats (www.pil.gu.se) utvecklas kontinuerligt utifrån de behov av information om högskolepedagogik och digitala resurser för undervisning som lärare vid Göteborgs universitet har.

1 Inledning

I denna verksamhetsberättelse presenteras resultat och erfarenheter från Enheten för pedagogisk utveckling och interaktivt lärande (PIL) under verksamhetsåret 2014. Redovisningen utgår från det uppdrag som Utbildningsnämnden fastställde i oktober 2014.¹ I verksamhetsplanen preciseras inriktningen och omfattningen av PIL-enhetens uppdrag.²

Ur ett övergripande perspektiv har PIL bland annat i uppdrag

- att i enlighet med Vision 2020 stödja universitetet i dess strävan till ökad pedagogisk excellens i handledning och undervisning
- att erbjuda behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning för universitetets lärare, breddnings- och fördjupningskurser samt kurser för nya och erfarna handledare inom grund- respektive forskarutbildningen
- att arrangera kompetensutvecklande aktiviteter för lärare i form av konferenser, kollegieträffar, minikurser, workshoppar och seminarier
- att på PIL:s webbplats ge vägledande information om digitala verktyg, högskolepedagogisk meritering, upphovsrätt och handledning av doktorander
- att erbjuda universitetets lärare stöd vid utveckling av kurser med IT-inslag och ge feedback på universitetslärares undervisning
- att bedriva riktade utvecklingsprojekt med syfte att stärka lärares pedagogiska kompetens för studenters lärande och bidra till verksamhetsutveckling och utbildningskvalitet.

2 Organisation

PIL är en universitetsgemensam enhet vid Göteborgs universitet, vilken rektor inrättade som en permanent enhet år 2012.³

2.1 Styrning

Utbildningsnämnden, som bland annat har i uppdrag att bevaka och aktivt stödja den pedagogiska utvecklingen vid universitetet, är styrande organ för PIL-enhetens verksamhet.

2.2 Enhetsråd

Enhetsrådet är ett rådgivande organ och utgör forum för dialog om centrala frågor för enhetens verksamhet. Enhetsrådet har under år 2014 bestått av en ordförande utsedd av rektor samt fem lärare och två studentrepresentanter. Enhetsrådets ordförande är Bengt-Ove Boström, vicerektor för kvalitetsfrågor. Under år 2014 har enhetsrådet haft följande ledamöter:

- Annika Bergviken Rensfeldt, lärare
- Hans Landqvist, lärare
- Ninni Carlsson, lärare

¹ <http://medarbetarportalen.gu.se/organisation/universitetets-organisation/universitetsgemensamma-organ/utbildningsnamnden/>

² http://www.pil.gu.se/om_pil/uppdrag/

³ http://medarbetarportalen.gu.se/digitalAssets/1436/1436545_protokoll-rs-22-2012-12-17.pdf

- Pia Nykänen, lärare
- Tomas Grysell, lärare
- Jonathan Thor, studerande (hösten 2014)
- Karin Libeck, studerande (våren 2014)
- Nicolai Slotte, studerande (våren 2014)

Enhetsrådet har haft åtta ordinarie möten under verksamhetsåret.⁴ Rådets diskussioner dokumenteras genom minnesanteckningar på en sluten GUL-aktivitet. Några av de frågor som har diskuterats är:

- 2014-02-03 Publiceringsspåret på PIL. Pilotprojekt om digital salsskrivning.
- 2014-03-12 Rangordning av sökande till HPE-kurser. Uppföljning av villkor för studier.
- 2014-04-10 Utbudet av valbara breddningskurser. Anvisningar för pedagogisk portfölj.
- 2014-05-14 Ändrade förkunskapskrav för HPE103. Vägledning för kursplaneskrivande.
- 2014-09-22 Resultatbeskrivningar från vårens verksamheter. Verksamhetsplan för 2015.
- 2014-10-20 Pedagogiskt idéprogram. Infrastrukturprojektet för nätburen undervisning.
- 2014-11-17 Webbkurs om akademisk redlighet. Hantering av frågor om styrdokument.
- 2014-12-18 Utvärdering av de högskolepedagogiska kurserna. Verksamhetsberättelsen.

2.3 Ledning och samordning

Bengt Petersson, chef för enheten, är underställd dekanus vid Utbildningsvetenskapliga fakulteten. Chefen företräder enheten som ledamot i Utbildningsnämnden samt i Utskottet för utbildning på forskarnivå och har deltagit i möten som dessa organ genomfört under året. För PIL-enhetens operativa lednings- och stödfunktion finns även tre samordnare med ansvar för utbildning, utveckling och administration.

2.4 Pedagogisk utveckling, administration, information m.m.

Det är 15 personer anställda på PIL under verksamhetsåret (motsv. 10,6 heltidsekvivalenter); sju pedagogiska utvecklare, en administrativ samordnare, en studieadministratör, en informatör, en systemförvaltare och tre systemadministratörer. Utöver detta har PIL, liksom tidigare år, haft stöd från utbildningsvetenskapliga fakultetskansliet med ekonomifrågor.

2.5 Medverkande i den högskolepedagogiska verksamheten

De flesta medverkande lärarna har sin organisatoriska hemvist vid den institution där de har sin anställning. Lärarna knyts efter överenskommelse med prefekter till PIL-enheten för undervisningsuppdrag med varierande omfattning och inriktning. Totalt har det varit 34 kollegor från samtliga fakultetsområden vid Göteborgs universitet som på del av tjänst medverkat i den högskolepedagogiska verksamheten.

2.6 Beslut som berör PIL:s verksamhet idag och i framtiden

Under året fattade rektor beslut (2014-06-23) om att inrätta en ordning för antagning till excellent lärare samt en pedagogisk akademi. Beslut har även tagits om att universitetets infrastruktur för nätburen undervisning och blended learning ska stärkas. PIL-enheten har fått i uppdrag att förbereda ett

⁴ http://www.pil.gu.se/om_pil/enhetsrad/

införandeprojekt, som planeras starta år 2015. PIL har även fungerat som ”testmiljö” för undervisningsnära IT-tjänster, till exempel lärplattform, videoinspelning och digital examination.

3 Verksamhet år 2014

PIL:s aktiviteter kan beskrivas utifrån den verksamhetsplan som Utbildningsnämnden fastställde i oktober 2014. Verksamheten grupperas under de följande rubrikerna: a) utbildning, b) kompetensutveckling, c) riktade utvecklingsprojekt, d) GUL-support och digitala resurser samt e) information och omvärldsbevakning. De här fem rubrikerna används i redogörelsens fem huvudavsnitt (3.1–3.5).

3.1 Utbildning

Utbildningsinsatserna har bestått av poänggivande högskolepedagogiska kurser samt kurser som kan ge deltagare intyg. De tre behörighetsgivande högskolepedagogiska kurserna har i huvudsak erbjudits som planerat. Även kurserna för handledare i forskarutbildningen har genomförts i enlighet med planering.

3.1.1 Poänggivande kurser

Under året har PIL genomfört de tre behörighetsgivande högskolepedagogiska kurserna HPE101, HPE102 och HPE103.⁵

Behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning

Högskolepedagogik 1, 5 hp: Kursen Behörighetsgivande högskolepedagogik 1, baskurs, 5 hp (HPE101) har haft fyra distributionsformer: a) campus, svenska, b) nät, svenska, c) blended, engelska samt d) blended, svenska. Den senare varianten har genomförts med sammanhållna deltagargrupper från institutioner, medan de övriga har varit öppna för sökande från alla institutioner.⁶ PIL-enheten har erbjudit 264 kursplatser under läsåret.⁷ I Ladok framgår att det totala antalet förstagsregistrerade (FFG) på HPE101 var 259 deltagare.⁸ Söktrycket är stort och ser ut att öka.⁹

Högskolepedagogik 2, 5 hp: Kursen Behörighetsgivande högskolepedagogik 2, områdesspecifik pedagogik, 5 hp (HPE102) har under året genomförts med sju fakultetsområdesanknytningar: Handels- högskolans fakultet (VT), Humanistiska fakulteten (VT+HT), Konstnärliga fakulteten (VT), Naturvetenskapliga fakulteten (VT), Sahlgrenska akademien (VT+HT), Samhällsvetenskapliga fakulteten (VT+HT) och Utbildningsvetenskapliga fakulteten (HT).¹⁰ Vid Naturvetenskaplig fakultet ges kursen på engelska.¹¹ Totalt erbjöds 216 kursplatser under verksamhetsåret. I Ladok framgår att

⁵ Flertalet kurstillfällen avslutas i januari 2015. Samtliga betygsuppgifter är därför inte inlagda vid avläsnings- tillfället i slutet av december 2014.

⁶ Med ”Campus” avses undervisning som vanligen bedrivs i PIL:s lokaler på Pedagoggen.

⁷ Jfr bilaga, tabell 1.

⁸ Jfr bilaga, tabell 2.

⁹ Jfr bilaga, diagram 1.

¹⁰ Termin då kursen gavs inom fakultetsområdet anges inom parentes.

¹¹ Jfr bilaga, tabell 3.

antalet registrerade (FFG) var 154 deltagare.¹² Antalet registrerade deltagare har varierat över terminerna, bland annat beroende på vilka kurstillfällen som erbjuds vid fakulteterna.¹³

Högskolepedagogik 3, 5 hp: Kursen Behörighetsgivande högskolepedagogik 3, självständigt arbete, 5 hp (HPE103) genomfördes enligt planering.¹⁴ Kursen ges både som campuskurs på svenska respektive blended på engelska. Totalt erbjöds 140 kursplatser. I Ladok framgår att antalet registrerade (FFG) var 133 deltagare.¹⁵ Antalet registrerade deltagare har ökat varje termin sedan kursen gavs första gången.¹⁶

Handledarutbildning

PIL har även genomfört två typer av kurser för handledare i forskarutbildningen.

Handledning i forskarutbildning: PIL har genomfört kursen Handledning i forskarutbildning, 5 hp (HPE201). Kursen har haft två distributionsformer: campus på svenska samt campus på engelska.¹⁷ PIL-enheten har erbjudit 192 kursplatser under läsåret. I Ladok framgår att antalet registrerade (FFG) var 155 deltagare. Vid avläsningsfallet saknas det betygsuppgifter från höstens kurstillfällen i Ladok.¹⁸ Antalet registrerade deltagare har minskat något, vilket kan tyda på att flertalet forskarutbildningshandledare nu genomgått kursen.¹⁹

Handledning för erfarna handledare i forskarutbildning: Kursen för erfarna handledare i forskarutbildningen (HPE202) har genomförts en gång under året. Det är sex erfarna handledare som har genomfört kursen.

Breddad lärarkompetens

PIL har även erbjudit poänggivande kurser för alla lärare. Breddningskurserna Engelska som undervisningsspråk, 7,5 hp (HPE301) och Bedömning och examination, 5 hp (HPE303) gavs under året med totalt 25 deltagare. Kursen Design för lärande med digitala redskap, 7,5 hp (HPE302), som skulle ges under hösten, ställdes in på grund av lågt söktryck och erbjuds igen våren 2015.

3.1.2 Intygsgivande utbildningar

Under året har PIL erbjudit kortare kurser som berättigar deltagarna till intyg efter genomförd kurs.

Att undervisa – utbildning för undervisningsovana

Kursen innefattar flera delar, bland annat seminarier, minilektioner och handledning, och den vänder sig till lärare och doktorander som önskar fokusera på praktiska moment i egen undervisning. Kursen har genomförts vid ett kurstillfälle, till vilket tio deltagare hade anmält sig.

¹² Jfr bilaga, tabell 4.

¹³ Jfr bilaga, diagram 2.

¹⁴ Jfr bilaga, tabell 5.

¹⁵ Jfr bilaga, tabell 6.

¹⁶ Jfr bilaga, diagram 3.

¹⁷ Jfr bilaga, tabell 7.

¹⁸ Jfr bilaga, tabell 8.

¹⁹ Jfr bilaga, diagram 4.

Handledning i grundutbildning

Tvådagarsutbildningen om handledning i grundutbildningen syftar till att stärka förmågan till handledning av examensarbeten m.m. Kurserna har genomförts under våren och hösten med totalt 22 deltagare.

Bättre kursplaner – främja studenters lärande

Tvådagarsutbildningen om bättre kursplaner syftar till att behandla principiella frågor vid utformning av kursplaner, bland annat konstruktiv länkning av lärandemål, innehåll och examinationsformer. Kurserna har genomförts under våren och hösten med totalt 23 anmälda deltagare.

Bättre kursguider – så att budskapet går fram

Tredagarsutbildningen om bättre kursguider syftar till att visa goda exempel på kursguider ur studentperspektiv samt ge möjlighet till pedagogiska samtal om struktur, språk och sätt att uppdatera kursguider på nätet. Kursen har genomförts under hösten med totalt 17 anmälda deltagare.

Kurs för utbildningsansvariga

PIL-enheten har medverkat med inslag i en utbildning för institutionernas utbildningsansvariga samt arrangerat det praktiska genomförandet av kursen. Det är en utbildning som personalenhetens sektion för ledar- och kompetensutveckling formellt sett ansvarar för.

3.2 Kompetensutveckling

De konsultationer och färdighetstränande aktiviteter som PIL-enheten erbjuder fortsätter att öka i omfattning.²⁰ Verksamhetsföreträdare tar även kontakt med PIL när de önskar medverkan av pedagogiska utvecklare, till exempel vid institutionsdagar och andra mötestillfällen som de arrangerar. PIL försöker i mån av tid och resurser tillgodose önskemål som går utöver rubricerade aktiviteter i verksamhetsplanen. Denna typ av tillkommande aktiviteter redovisas inte i årets verksamhetsberättelse. Eftersom omfattningen successivt ökar, avser vi dock att följa upp och inkludera dessa insatser i 2015 års verksamhetsberättelse.

3.2.1 Workshoppar

PIL-enheten har erbjudit ett antal workshoppar för lärare. Flertalet av dessa workshoppar syftar till att deltagarna ska få pröva att använda pedagogiska digitala verktyg samt diskutera verktygens användbarhet i högre utbildning.²¹

Adobe Connect för lärare

PIL har erbjudit två typer av aktiviteter för lärare som ska arbeta med e-mötesteknik med stöd av Adobe Connect. Det handlar dels om en introducerande workshop, dels om en workshop för de som önskar att fördjupa sina färdigheter. Till de fem introducerande workshopporna anmälde sig totalt 18 deltagare. Till de fem fördjupande workshopporna anmälde sig totalt sju deltagare.

²⁰ <http://www.pil.gu.se/aktiviteter/>

²¹ Intresset för workshopporna är stort. Alla använder inte den plats till vilken de anmält sig.

Gör film av din föreläsning

Under rubriken ”Gör film av din föreläsning” har ett antal workshoppar genomförts med delvis olika fokus: a) Bildspelet som grund (7 workshoppar med totalt 33 anmälda deltagare), b) Videofilmen som grund (6 workshoppar med totalt 16 anmälda deltagare) samt c) Skärminspelning som grund (4 workshoppar med totalt 17 anmälda deltagare). Efter förfrågan från Läkarprogrammet anordnades två workshoppar för lärare vid programmet kring temat Gör film av din föreläsning. Institutionen för odontologi efterfrågade stöd inför en kommande satsning på nätburen kompetensutveckling inom regionen. En workshop om två halvdagar arrangerades med fokus på temat Gör film av din föreläsning och GUL som lärplattform. En workshop om tre halvdagar på samma tema har anordnats för lärare vid Institutionen för biologi och miljövetenskap inför ett eventuellt arbete med att utveckla tre kurser inom lärarprogrammet.

Clickers/Mentometer i undervisningen

En workshop för att inspirera och beskriva hur clickers kan användas i undervisningen har hållits två gånger under vårterminen och en gång under höstterminen. Totalt har det varit 10 anmälda deltagare. En webbsida med information om utlåning av clickers har publicerats.

Webbresurser om digitala verktyg i undervisningen

På PIL-webben finns beskrivningar av digitala verktyg för lärare. Digitala pedagogiska resurser har varit en av utgångspunkterna för seminarier och workshoppar som genomförts tidigare år. Under året har de digitala pedagogiska resurserna fortsatt att uppdateras och till viss del också utökats. Resurserna flyttades också över till GUL, dels för att underlätta uppdatering, dels för att göra dem mer tillgängliga och synliga för lärare vid universitetet. Vidare producerades ytterligare inspirationsfilmer för att lyfta fram olika perspektiv kring användning av digitala verktyg runt om på universitetet.²²

Studio på PIL-enheten

En webbsida med information om PIL-enhetens studio och bokningsmöjligheter har publicerats. Ett flertal inspelningar har också genomförts.²³

3.2.2 Seminarier

PIL-enheten arrangerade några olika typer av seminarier som annonserades på Medarbetarportalen och var öppna för alla anställda vid Göteborgs universitet.

Högskolepedagogiska kollegiet

Det högskolepedagogiska kollegiet har genomfört seminarier under våren i form av skivstugor. Dessa låg i anslutning till att konferensbidrag till ICED (The International Consortium for Educational Development) och NU2014 (Nätverk och utveckling) skulle lämnas in. Skrivstugorna samlade också deltagare som hade utkast till konferensbidrag som de ville ha respons på.²⁴

²² <http://gul.gu.se/public/courseId/62033/lang-sv/publicPage.do>

²³ <http://www.pil.gu.se/resurser/studion/>

²⁴ http://www.pil.gu.se/aktiviteter/hogskolepedagogiska_kollegiet/

Att skriva en pedagogisk portfölj

Under hösten har PIL erbjudit en första omgång seminarier med syfte att underlätta för lärare som vill skriva en pedagogisk portfölj. Det fanns 12 platser och nio lärare anmälde intresse. Av dessa var det flera som inte hade möjlighet att delta. Detta är seminarier som planeras återkomma under nästa år, eftersom det kan förväntas att behovet ökar när möjligheterna att ansöka om titeln Excellent lärare öppnas.²⁵

Samverkande IT-pedagoger

Nätverket Samverkande IT-pedagoger (SIP) med deltagare från de olika fakultetsområdena har genomfört träffar och organiserat öppna seminarier enligt planering.²⁶ Nätverkets interna träffar har bland annat diskuterat fortsatt utveckling av GUL och haft inbjudna föredragshållare från företag som kan erbjuda förbättrad funktionalitet. Nätverket har även diskuterat hur verktyg för digital salskrivning kan användas inom universitetet samt deltagit i en workshop med Ladok3-projektet för att utforma ett anpassat användargränssnitt och större funktionalitet för lärare. Vidare har nätverket utvärderat funktionalitet för touch-screen i undervisningen. I april månad arrangerade nätverket två välbesökta öppna seminarier om digitala resurser i undervisningen. Vid det ena av dessa presenterades hur man arbetat med regionalisering av läkarprogrammet i Umeå. Det andra seminariet behandlade ett pågående arbete med att utveckla en kurs i formatet MOOC, Massive Open Online Course. I november genomfördes ytterligare ett öppet seminarium, denna gång om ”flipped classroom”. SIP-nätverkets deltagare bidrog också med material i samband med den GUL-undersökning och tillhörande rapport som publicerades under hösten 2014.

Västsvenska kontaktnätet för flexibelt lärande – VKF

I maj månad anordnades en endagarskonferens på Göteborgs universitet i samarbete med VKF. Vid konferensen deltog personer från sju olika västsvenska lärosäten. Temat för konferensen var Lärplattformar inom VKF och under dagen diskuterades hur lärplattformar kan användas som stöd för varierade examinationsformer. I november arrangerade VKF en endagskonferens med temat Digital examination där kollegor från PIL-enheten medverkade.

3.2.3 Universitetsgemensamma konferenser

PIL har arrangerat en endagskonferens samt medverkat i ett universitetsgemensamt seminarium.

GU Online

GU Online är en temadag som riktar sig till alla lärare vid Göteborgs universitet. Våren 2014 var temat Virtuella klassrum och labbar. Konferensen behandlade frågor om virtualitet och hur virtuella och andra digitala verktyg kan användas i undervisningen. Temadagen, som genomfördes i samarbete med Naturvetenskapliga fakulteten, samlade runt 60 deltagare.²⁷

²⁵ <http://www.pil.gu.se/resurser/pedagogisk-portfolj/>

²⁶ <http://www.pil.gu.se/resurser/digitala-verktyg/sip/>

²⁷ <http://www.pil.gu.se/aktiviteter/guonline/>

Visionsseminarium om universitetets pedagogiska idéprogram

Vid visionsseminariet i november 2014 diskuterades rekommendationer för modernisering av högre utbildning. Dessutom beskrevs ett projekt om kreativ utbildningsutveckling (KrUUU) och tankar om fortsatt utvecklingsarbete vid Uppsala universitet. PIL-enheten, som av Utbildningsnämnden haft i uppdrag att bereda frågorna om ett pedagogiskt idéprogram, informerade om förslaget till idéprogram och inbjöd till diskussion.

3.2.4 Rådgivande verksamhet

Pedagogisk feedback

PIL har erbjudit och även genomfört rådgivning i samband med undervisning inom Göteborgs universitet. Lärare som önskat en pedagogisk ”speaking partner” har kunnat ta del av detta stöd.²⁸

Kursplaner – granskning, analys och didaktisk dialog

PIL har i samarbete med kvalitetssamordnaren vid Göteborgs universitet erbjudit granskningar av kurs- och utbildningsplaner utifrån ett brett pedagogiskt perspektiv. Granskningen resulterar i en rapport vilken, om den aktuella institutionen så önskar, utgör utgångspunkten för en workshop med lärare, studierektorer och övriga berörda på institutionen. Rapporten utgör ett arbetsmaterial som institutionen kan använda i sitt interna kvalitetsarbete.²⁹

Kursutformning med IT-stöd

PIL har erbjudit och genomfört konsultationer vid utformning av undervisning med IT-stöd.³⁰

Några exempel på detta arbete beskrivs i detta avsnitt:

Statsvetenskapliga institutionen, Executive Master in European Studies: Statsvetenskapliga institutionen erhöll under 2014 stöd för att utveckla ett masterprogram i European Studies på distans. Det stöd som gavs rörde såväl utveckling av kursupplägg för olika delkurser inom programmet som övergripande frågor av såväl praktisk som teoretisk karaktär i fråga om distansutbildning.

Universitetsbiblioteket, kurs i hållbar utveckling: Vid Universitetsbiblioteket utformas ett upplägg för utbildning rörande informationssökning kring frågor om hållbar utveckling. Syftet är att göra ett flexibelt material som ska gå att använda inom flera olika ämnesområden. Stöd gav dels i fråga om pedagogiska upplägg, dels när det gäller möjligheter med olika verktyg.

Institutionen för tillämpad IT, inspiration kring alternativa examinationsformer: Vid Avdelningen för informatik på Institutionen för tillämpad IT upplevde man ett behov av att diskutera de examinationsformer man använde. Därför anordnades en föreläsning och ett seminarium kring alternativa upplägg för examination.

Institutionen för biomedicin, avdelningen för infektionssjukdomar: Syftet här är att förbättra undervisningen i mänskliga rättigheter inom Läkarprogrammet genom att på olika sätt basera undervisningsupplägg på användning av olika digitala verktyg. Utöver detta finns också idéer om att utveckla ett

²⁸ http://www.pil.gu.se/resurser/feedback_pa_undervisning/

²⁹ <http://www.pil.gu.se/resurser/kursplaner/gadd/>

³⁰ <http://www.pil.gu.se/resurser/stod-vid-kursutveckling/>

digitalt läromedel. I skrivande stund har inledande kontakter tagits och en diskussion startats för att mer i detalj se vilka upplägg och verktyg som kan vara relevanta.

Institutionen för biomedicin: Vid Institutionen för biomedicin finns intresse för att inleda en process kring kompetenshöjning när det gäller att använda digitala verktyg för utbildning. Kontakter togs under hösten för att diskutera möjligheter att få stöd med exempelvis workshoppar och kursutveckling.

Institutionen för kliniska vetenskaper, Avdelningen för dermatologi och venereologi: Vid avdelningen ansvarar man för den så kallade Hudkursen inom Läkarprogrammet. Här upplever man ett behov av att utforska och utveckla nya undervisningsformer, då företrädesvis med utgångspunkt i digitala verktyg. Stöd och råd gavs rörande olika sätt att se på och förhålla sig till digitala verktyg i undervisningen parallellt med att idéer kring möjliga upplägg utforskades.

Institutionen för neurovetenskap och fysiologi, Sektionen för fysiologi: I moment som rör neurofysiologi i delkursen om fysiologi inom Läkarprogrammet önskade man utveckla upplägg där studenter själva kan vara mer aktiva och drivande i sin utbildning. Vid konsultationen riktades fokus på olika studentcentrerade upplägg parallellt med olika verktyg för att stötta den typen av upplägg.

Institutionen för fysik: En halvdagsintroduktion till resurser för nätburen undervisning anordnades efter förfrågan från Institutionen för fysik.

Institutionen för pedagogik och specialpedagogik: Inom institutionen pågår ett arbete med att utveckla tre metodkurser på distans inom magisterutbildningen. PIL-enheten har bidragit med stöd och inspiration vid ett antal möten samt vid inspelningsarbete under hösten.

3.3 Riktade utvecklingsprojekt

PIL har planerat och genomfört några riktade utvecklingsprojekt. Här presenteras projekten kortfattat. Mer information om projekten ges på PIL-webben.³¹

3.3.1 Excellent lärare och pedagogisk akademi

Utifrån det förslag som PIL lämnade till Utbildningsnämnden i december 2013 har frågan om excellent lärare remissbehandlats under våren 2014.³² På basis av remissvaren har förslaget reviderats i nära dialog mellan Utbildningsnämnden och PIL-enheten. Rektor fattade i juni 2014 beslut om en ordning för antagning till excellent lärare samt inrättade en pedagogisk akademi vid Göteborgs universitet. PIL-enhetens uppdrag ändrade därmed karaktär från att vara beredande till att bli stödjande. Arbetet under hösten 2014 har varit inriktat på att stödja fakulteterna i förberedelserna inför första antagningsomgången till excellent lärare och inför start av den pedagogiska akademien.

3.3.2 Pedagogiskt idéprogram och utbildningsansvariga

Redan under hösten 2013 startade ett riktat utvecklingsprojekt som syftar till att ta fram ett vägledande pedagogiskt idéprogram för universitetet som helhet.³³ Projektet har fortsatt under hela verksamhetsåret och kommer även att pågå under våren 2015. En arbetsgrupp, sammansatt av utbildningsansvariga från institutionerna, en representant för Lärarutbildningsnämnden (LUN) och student-

³¹ <http://www.pil.gu.se/projekt/>

³² <http://www.pil.gu.se/resurser/excellent-larare/>

³³ <http://www.pil.gu.se/projekt/riktade/pedagogiskt-program/>

representanter, har haft återkommande möten för att diskutera och utarbeta ett utkast till idéprogram, som presenterades på ett visionsseminarium i november.

3.3.3 Infrastruktur för nätburen undervisning och blended learning

Tillsammans med deltagare från IT-enheten, Fastighetsenheten samt Sektionen för medieteknik har PIL-enheten arbetat fram en rapport med förslag och kostnads kalkyl för hur en universitetsgemensam satsning på infrastruktur för nätburen undervisning skulle kunna genomföras.³⁴ Under hösten har förberedelser för införandet fortsatt, bland annat genom att tillsammans med upphandlingsenheten ta fram en kravspecifikation på extern projektledare.

3.3.4 Skrivutvecklande dialog

Projektet Skrivutvecklande dialog och riktad respons som stöd i skrivprocessen avslutades under året. Erfarenheterna från utvecklingsprojektet har publicerats i en PIL-rapport (Wahlandt 2014).³⁵

3.3.5 Bättre-projekten

Inom ramen för Bättre-projekten finns tre utvecklingsprojekt. Under 2014 har samtliga varit aktiva. Hittills har dessa riktade insatser inneburit seminarieaktiviteter och workshoppar där PIL har utgjort mötesplats för lärare och kursadministratörer. *Bättre kursplaner* har genomförts som minikurser med stöd av extern expertis både under våren och under hösten.³⁶ *Bättre kursguider* har genomförts som en seminarieserie för första gången under hösten.³⁷ Och *Bättre kursutvärderingar* har genomförts som workshopserie både under våren och under hösten.³⁸

3.3.6 Lärarhandbok

Parallellt med utvecklingsprojektet om ett pedagogiskt idéprogram har PIL fortsatt arbetet med att samla sådan information som kan anses särskilt viktig och intressant för universitetets lärare – en digital lärarhandbok.³⁹ Utvecklingsarbetet har pågått under 2014 och kommer att fortsätta även under det första halvåret 2015.

3.3.7 Övriga utvecklingsarbeten

PIL-enheten har varit involverad i ytterligare utvecklingsarbeten under året, varav några uppmärksammas nedan.

Skriv en kursplan

På PIL-webben finns en öppen informationsresurs för alla som ska skriva kursplaner. Där har PIL samlat råd och information om de regler och riktlinjer med betydelse för kursplaner som finns i

³⁴ <http://www.pil.gu.se/projekt/riktade/infrastruktur-for-natburen-undervisning/>

³⁵ http://www.pil.gu.se/digitalAssets/1484/1484334_pil_rapport_2014_01_2014-06-12b.pdf

³⁶ <http://www.pil.gu.se/projekt/riktade/battre-kursplaner/>

³⁷ http://www.pil.gu.se/projekt/riktade/battre_kursguider/

³⁸ <http://www.pil.gu.se/aktiviteter/workshoppar/formativ-kursutvardering/>

³⁹ <http://www.pil.gu.se/projekt/riktade/lararhandbok/>

högskoleförordningen. Innehållet utgår från det universitetsgemensamma dokumentet "Anvisningar för kursplaneskrivande" och är tänkt som ett komplement till detta.⁴⁰

Publicering av högskolepedagogiska texter

Under året har stöd för lärares publicering i högskolepedagogiska frågor organiserats genom PIL:s försorg. Det övergripande syftet med att erbjuda publiceringsmöjligheter är att bidra till ett vidgat och fördjupat samtal liksom en stärkt kunskapsutveckling om högskolepedagogiska frågor samt att erbjuda lärare möjlighet att synliggöra sin pedagogiska praktik. Två olika kanaler för publicering, *Högskolepedagogiska texter* och *PIL:s skriftserie*, är under planering och välkomnar bidrag från lärare. Arbetet leds av en redaktionsgrupp med deltagare från olika fakultetsområden som tagit fram kriterier för publicering. Utöver detta erbjuds också råd för artikelskrivande inom det högskolepedagogiska området i det Högskolepedagogiska kollegiets regi.⁴¹

Digital salsskrivning

PIL-enheten har medverkat vid Handelshögskolan i ett antal pilotförsök med syfte att undersöka möjligheter och utmaningar inför eventuellt införande av system för digital salsskrivning. Under projektets gång har totalt fem pilotentor genomförts.⁴²

GUL-användning och behov av digitala verktyg

Lärplattformen GUL infördes i universitetets verksamhet i januari 2009. PIL-enheten har undersökt hur lärplattformen används och fungerar i verksamheten fem år efter införandet. I samband med undersökningen har lärare och studenter även fått frågor om framtida behov av digitala verktyg.⁴³

Utveckling av GUL

PIL har aktivt medverkat till förbättringar av universitetets lärplattform genom att ge uppdrag till och föra en nära dialog med leverantören PingPong. Prioriterade förbättringsområden har varit sådant som efterfrågas av lärare och handledare, bland annat tillgång till enkäter i en app, stöd för kamratbedömning vid inlämningsuppgifter samt stöd för studenter och handledare i anslutning till verksamhetsförlagd utbildning.

Villkor för deltagande i högskolepedagogisk utbildning

En uppföljning av deltagarnas studievillkor på de behörighetsgivande kurserna gjordes våren 2014. Resultatet från enkäten sammanställdes och jämfördes med en liknande uppföljning genomförd hösten 2010. Det var drygt 10 procent som 2014 kommenterade att de hade dåliga villkor och/eller upplevde betydande svårigheter för sitt deltagande. Erfarenheterna diskuterades på PIL:s enhetsråd, i Utbildningsnämnden och i Utskottet för utbildning på forskarnivå.

⁴⁰ <http://pil.gu.se/resurser/kursplaner/skriv-kursplan>

⁴¹ <http://www.pil.gu.se/resurser/publicering/>

⁴² http://pil.gu.se/digitalAssets/1488/1488824_pil_arbetsrapport_dex_del-1_140627.pdf

http://pil.gu.se/digitalAssets/1507/1507689_pil_arbetsrapport_2_dex_del-1_141216.pdf

⁴³ <https://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/37233/2/pil-rapport-2014-02-2014-10-20c.pdf>

3.4 Information och omvärldsbevakning

Under verksamhetsåret har PIL-enheten fungerat som universitetets kontaktorgan gentemot externa samarbetspartners inom det högskolepedagogiska området, agerat remissinstans, följt utvecklingen och spritt information vidare inom universitetet via enhetens webbplats.

3.4.1 PIL:s webbplats m.m.

Förutom nyheter ger PIL:s webbplats information om det högskolepedagogiska kursutbudet, de olika seminarierna och workshopparna samt de olika utvecklingsprojekt som pågår.⁴⁴ PIL-webben erbjuder besökaren information om digitala verktyg i undervisningen samt om upphovsrätt m.m. Besöksfrekvensen på PIL:s webbplats följs upp kontinuerligt. Webbsidorna om de högskolepedagogiska kurserna är fortsatt de mest välbesökta. Vid sidan av webben har PIL använt sig av två elektroniska nyhetsbrev som sänts ut till alla GU-anställda samt riktade informationsutskick till alla lärare. Dessutom skickas från och med december 2014 ett riktat nyhetsbrev till institutionernas utbildningsansvariga. Nyhetsbrevet till utbildningsansvariga planeras utkomma flera gånger per termin.

3.4.2 Externa högskolepedagogiska konferenser m.m.

PIL har följt utvecklingen på det högskolepedagogiska området bland annat genom aktiv medverkan i arbetsgrupper och konferenser initierade av nationella och regionala nätverk: Svenskt nätverk för pedagogisk utveckling inom högre utbildning (Swednet), IT i högre utbildning (ITHU) och Västsvenska kontaktnätet för flexibelt lärande (VKF). Även möten med föreståndare för högskolepedagogisk verksamhet vid flera universitet i Sverige har genomförts under verksamhetsåret.⁴⁵ Föreståndarträffarna syftar bland annat till att informera om sådant förändringsarbete som har betydelse för den högskolepedagogiska verksamheten vid lärosätena, till exempel anställningsordningar, pedagogiska meriteringssystem, högskolepedagogiska kurser, högskolepedagogiska konferenser och publicering inom det högskolepedagogiska området.

Några av PIL:s medarbetare har getts möjlighet att delta i nationella och internationella konferenser med inriktning mot högskolepedagogik och handledning i forskarutbildning. Syftet kan dels ha varit att medverka med papers, dels att bevaka och återrapportera erfarenheter till PIL:s enhetsråd.

NU2014 – Lärande kulturer

Konferensen NU2014 är en nationell konferens där SUHF (Sveriges Universitets- och Högskoleförbund) står som värd. Konferensen vänder sig till alla som är engagerade i svensk högre utbildning.⁴⁶ Huvudsyftet med konferensen är att främja pedagogiskt utvecklingsarbete genom att erbjuda en mötesplats för spridning, dialog och debatt. Denna gång genomfördes konferensen i Umeå. Elva av medarbetarna på PIL fick sina bidrag antagna och presenterade dessa:

- Bagerius, Henric och Maack, Karl. Nätbaserat för fler: om pedagogiskt visionsarbete vid Göteborgs universitet.
- Donning, Ylva m.fl. Meningsfull pedagogisk kontextualisering: exemplet den fältbaserade socionomutbildningen vid Göteborgs universitet.

⁴⁴ <http://www.pil.gu.se/>

⁴⁵ Linköpings universitet, Lunds universitet, Stockholms universitet, Uppsala universitet, Umeå universitet

⁴⁶ <http://sites.upc.umu.se/>

- Bjelobaba, Sonja. Akademisk redlighet – en nätbaserad kurs för lärare och studenter vid Göteborgs universitet.
- Dafgård, Lena och Petersson, Bengt. Utvecklar lärarna sin pedagogiska digitala kompetens i de ”behörighetsgivande” högskolepedagogiska kurserna?
- Synnestvedt, Anita. Föremål, berättelser och kulturarv – om bildning i praktiken.
- Lundälv, Jörgen. Vad är sagt om den nya generationens forskarhandledare?
- Grysell, Tomas m.fl. Iscensatta normer inom högre utbildning.
- Bergviken Rensfeldt, Annika och Toshach Gustafsson, Ingrid. Svensk praxis och bedömningskriterier kring pedagogisk skicklighet – i internationell och kritisk belysning.
- Dafgård, Lena och Nykänen, Pia. Vad är det att ”sätta studenten i centrum”?

ICED 2014 – Education Development in a Changing World

The International Consortium for Educational Development (ICED) syftar till att främja kunskap om och förståelse för pedagogisk utveckling inom högre utbildning.⁴⁷ ICED, som är ett globalt akademiskt nätverk, genomförde denna gång den internationella konferensen i Stockholm. Det var tre kollegor från PIL-enheten som medverkade med papers och postersession:

- Bergviken Rensfeldt, Annika. European PhD education reform – implications of diversified disciplinary orientations?
- Dafgård, Lena. The use of desktop conferencing in distance higher education.
- Grysell, Tomas m.fl. Can we find new creative uses and developments of our classrooms? Discussions and demonstration of active learning classrooms (ALC).

EDUCAUSE

Maria Sunnerstam, pedagogisk utvecklare på PIL-enheten, deltog i den årliga EDUCAUSE-konferensen i Orlando, USA.⁴⁸ Erfarenheterna från konferensen återrapporterades på PIL:s enhetsråd.

ITHU – IT i högre utbildning

Vårens ITHU-konferens i april genomfördes i Karlskrona och höstens internat i oktober på Umeå universitet.⁴⁹ Höstkonferensen behandlade temat ”Nätexamination – alternativa bedömningsformer”. Bengt Petersson ansvarade för ett programinslag om Digital examination och ytterligare två anställda på PIL-enheten deltog i konferensen.

SWEDNET – Svenskt nätverk för pedagogisk utveckling inom högre utbildning

Pedagogisk meritering i högre utbildning var rubriken på Swednets årliga konferens, som genomfördes vid Örebro universitet.⁵⁰ Åsa Ryegård, tidigare projektanställd vid PIL-enheten, medverkade och redovisade resultat från den nationella översikt om pedagogiska karriärvägar som tidigare publicerats i en PIL-rapport (Ryegård, 2013).

⁴⁷ <http://www.iced2014.se/>

⁴⁸ <http://www.educause.edu/>

⁴⁹ <http://www.ithu.se/>

⁵⁰ <http://www.swednetwork.se/>

4 Styrdokument, protokoll och minnesanteckningar

Styrdokument, protokollförda beslut och mötesanteckningar av betydelse för PIL-enhetens verksamhet förtecknas nedan.

4.1 Styrdokument

Vision 2020 – Mål och strategier 2013–2020, Göteborgs universitet⁵¹

Vision 2020 – Handlingsplan 2015 – 2017 och Verksamhetsplan 2015⁵²

Strategi och handlingsplan för utbildningsområdet samt arbetsbeskrivning för
Utbildningsnämnden⁵³

Verksamhetsplan, PIL-enheten, 2014-10-16⁵⁴

4.2 Protokoll och minnesanteckningar

Rektorssammanträden⁵⁵

2014-06-23 (jfr § 24 Ordning för prövning av excellent lärare och inrättande av pedagogisk akademi vid Göteborgs universitet.)

Utbildningsnämndens möten⁵⁶

2014-01-30 (jfr pkt 11 Rangordning av sökande till kursutbudet i högskolepedagogik.)

2014-03-06 -

2014-04-10 (jfr pkt 8 Pedagogisk karriärväg och pedagogisk akademi vid Göteborgs universitet.)

2014-05-30 (jfr pkt 7 Strategisk satsning på infrastruktur och stöd för utbildning inom blended learning.)

(jfr pkt 9 Pedagogisk excellens och pedagogisk akademi vid Göteborgs universitet.)

(jfr pkt 10 Inrättande av en kommitté med uppdrag att följa och utvärdera ordningen med pedagogisk excellens.)

2014-09-04 (jfr pkt 12 Diskussion om PIL:s pågående verksamhet, översyn av kursutbudet, förslag till verksamhetsplan inför 2015 samt nulägesbeskrivning avseende högskolepedagogisk kompetens vid fakulteterna baserad på uppgifter i datalagret.)

2014-10-16 (jfr pkt 6 Förslag till PIL:s verksamhetsplan för år 2015.)
(jfr pkt 13 Regler för tentamensskrivningar.)

⁵¹ <http://medarbetarportalen.gu.se/vision2020/>

⁵² http://medarbetarportalen.gu.se/digitalAssets/1496/1496152_universitetsledningens-handlings--och-verksamhetsplan.pdf

⁵³ http://medarbetarportalen.gu.se/digitalAssets/1464/1464785_1391273_strategi-handlingsplan-o-arbetsbeskr-un-2012-11-08.pdf

⁵⁴ http://pil.gu.se/digitalAssets/1468/1468869_pil_verksamhetsplan_2014_131016.pdf

⁵⁵ [http://medarbetarportalen.gu.se/organisation/universitetets-organisation/universitetsledningen/](http://medarbetarportalen.gu.se/organisation/universitetets-organisation/universitetsledningen/rektor/rektorssammantrade/rektorsbeslut/)
[rektor/rektorssammantrade/rektorsbeslut/](http://medarbetarportalen.gu.se/organisation/universitetets-organisation/universitetsledningen/organ/utbildningsnamnden/)

⁵⁶ <http://medarbetarportalen.gu.se/organisation/universitetets-organisation/universitetsgemensamma-organ/utbildningsnamnden/>

2014-11-13 (jfr pkt 6 Diskussion om Pedagogiskt idéprogram för Göteborgs universitet.)
2014-12-12 -

Utskottet för utbildning på forskarnivå⁵⁷

2014-01-30 -
2014-03-06 -
2014-04-02 (jfr pkt 5 Fakultetsöverskridande doktorandkurs.)
2014-04-24 -
2014-05-14 -
2014-10-09 -
2014-10-15 -
2014-11-12 (jfr pkt 5 Meddelande Resultat från enkät våren 2014: HPE100-kurserna.)
2014-12-17 -

⁵⁷ <http://medarbetarportalen.gu.se/organisation/universitetets-organisation/universitetsgemensamma-organ/utbildningsnamnden/utskottet-for-utbildning-pa-forskarniva/>

Bilaga

Betygsuppgifter för höstens kurser avlästes i Ladok den 29 december 2014.⁵⁸

Tabell 1 HPE101: termin, distributionsform, antal kurstillfällen, antal platser/tillfälle samt antal platser totalt

Termin	Distributionsform	Kurstillfällen	Platser/tillfälle	Platser totalt
Vår	Campus, sv	3	24	72
	Campus, sv ⁵⁹	1	24	24
	Blended, en	1	24	24
Höst	Campus, sv	3	24	72
	Blended, sv ⁶⁰	1	24	24
	Nätkurs, sv	1	24	24
	Blended, en	1	24	24
Summa		11		264

Tabell 2 HPE101: termin, antal registrerade, betyg samt könsfördelning

Termin	Antal registrerade	Betyg Godkända	Kön Män/Kvinnor
Vår	110	100	34/66
Höst	149	41	18/23
Summa	259	141	52/89

Tabell 3 HPE102: termin, distributionsform, antal kurstillfällen, antal platser/tillfälle samt antal platser totalt

Termin	Distributionsform	Kurstillfällen	Platser/tillfälle	Platser totalt
Vår	Campus, sv ⁶¹	5	18-24 ⁶²	96
	Campus, en	1	24	24
Höst	Campus, sv ⁶³	4	18-24	90
Summa		8		210

⁵⁸ Flertalet kurstillfällen avslutas i januari 2015. Samtliga betygsuppgifter är därför inte inlagda vid avläsnings-tillfället i slutet av december 2014.

⁵⁹ Riktad kurs avsedd för adjungerade lärare.

⁶⁰ Riktad kurs avsedd för Institutionen för kulturvård.

⁶¹ Inriktningar: Handels, Humanistisk, Konstnärlig, Naturvetenskaplig, Sahlgrenska akademien, Samhällsvetenskaplig.

⁶² Antalet tillgängliga platser varierar mellan områdesinriktningarna.

⁶³ Inriktningar: Humanistisk, Sahlgrenska akademien, Samhällsvetenskaplig, Utbildningsvetenskaplig.

Tabell 4 HPE102: termin, antal registrerade, betyg samt könsfördelning

Termin	Antal registrerade	Betyg Godkända	Kön Män/Kvinnor
Vår	93	66	33/33
Höst	61	11	3/8
Summa	154	77	36/41

Tabell 5 HPE103: termin, distributionsform, antal kurstillfällen, antal platser/tillfälle samt antal platser totalt

Termin	Distributionsform	Kurstillfällen	Platser/tillfälle	Platser totalt
Vår	Campus, sv	1	50	50
	Blended, en	1	20	20
Höst	Campus, sv	1	50	50
	Blended, en	1	20	20
Summa		4		140

Tabell 6 HPE103: termin, antal registrerade, betyg samt könsfördelning

Termin	Antal registrerade	Betyg Godkända	Kön Män/Kvinnor
Vår	65	57	25/32
Höst	66	55	21/34
Summa	133	112	46/66

Tabell 7 HPE201: termin, distributionsform, antal kurstillfällen, antal platser/tillfälle samt antal platser totalt

Termin	Distributionsform	Kurstillfällen	Platser/tillfälle	Platser totalt
Vår	Campus, sv	3	24	72
	Campus, en	1	24	24
Höst	Campus, sv	3	24	72
	Campus, en	1	24	24
Summa		8		192

Tabell 8 HPE201: termin, antal registrerade, betyg samt könsfördelning

Termin	Antal registrerade	Betyg Godkända	Kön Män/Kvinnor
Vår	80	61	25/36
Höst	75	51	18/33
Summa	155	112	43/69

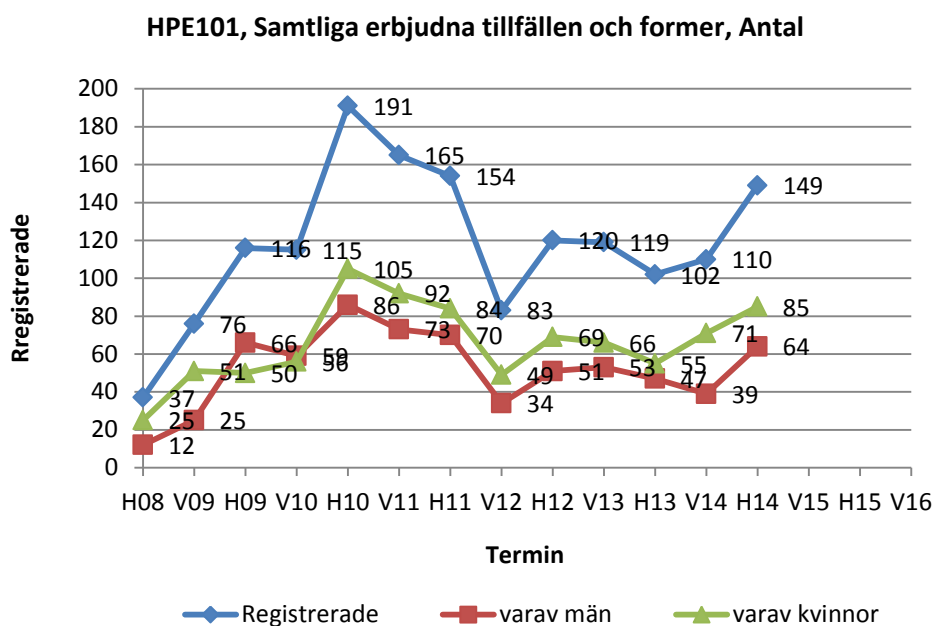

Diagram 1. Förändring av antalet registrerade på HPE101 under perioden 2008 – 2014

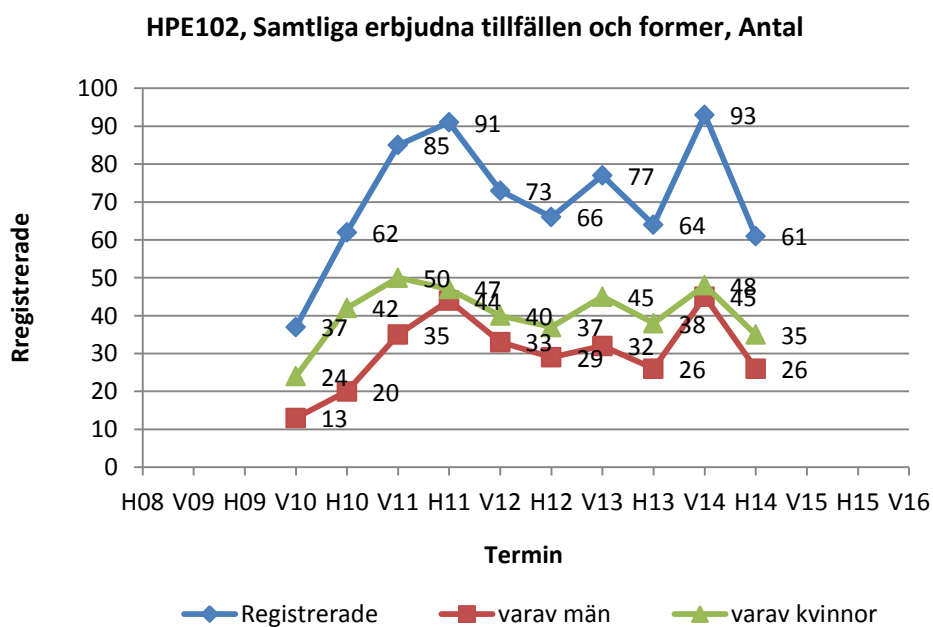

Diagram 2. Förändring av antalet registrerade på HPE102 under perioden 2010 – 2014

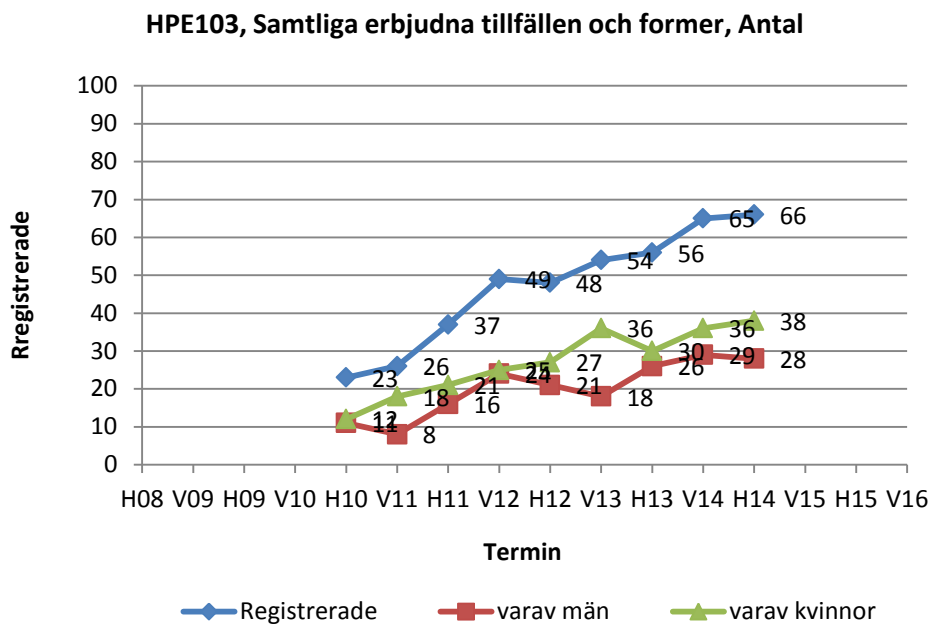

Diagram 3. Förändring av antalet registrerade på HPE103 under perioden 2010 – 2014

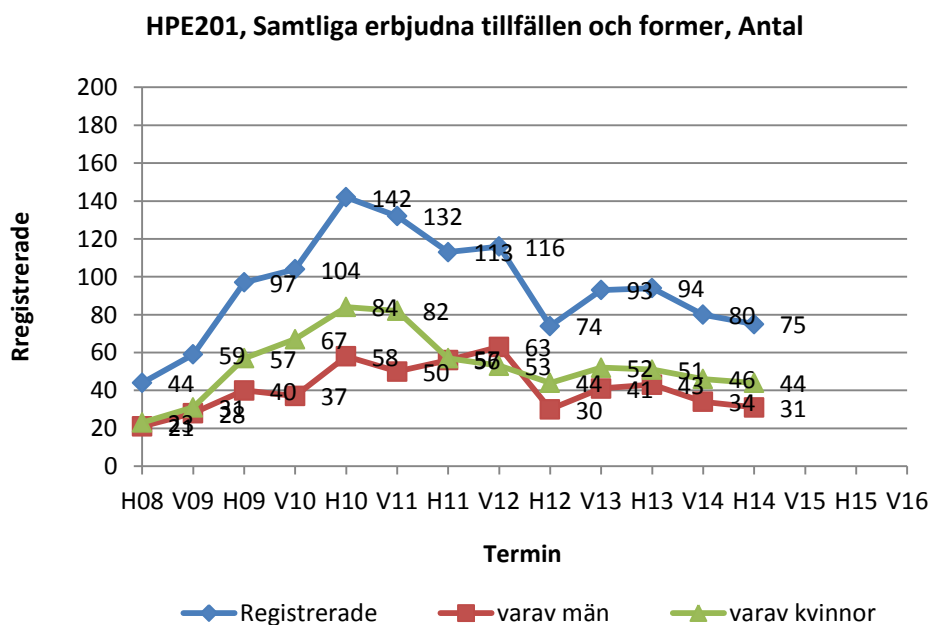

Diagram 4. Förändring av antalet registrerade på HPE201 under perioden 2008 – 2014